

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Aneurin Bevan
University Health Board

Gwybodaeth i gleifion

Siwdo lygatgroes - Atebion i rai cwestiynau cyffredin

Yr Adran Orthoptig

Beth yw siwdo lygatgroesedd?

Siwdo lygatgroesedd yw lle mae llygad yn edrych wedi'i droi, yn llorweddol neu'n fertigol, ond mewn gwirionedd mae'r llygaid yn gweithio'n berffaith fel arfer gyda'i gilydd.

Mewn rhai plant a babanod, gall siwdo lygatgroesedd ymddangos fel pe bai'n bresennol y rhan fwyaf o'r amser, fodd bynnag, mewn eraill gall fod yn ysbeidiol, er enghraifft dim ond wrth edrych i'r ochrau.

Beth sy'n achosi Siwdo lygatgroesedd?

Achos mwyaf cyffredin siwdo lygatgroesedd yw pont trwyn eang, lle mae plygiadau o groen (Epicanthws) yn gwneud iddo ymddangos fel pe bai un neu'r ddau lygad yn troi i mewn. Os felly, mae'r tro'n edrych yn waeth pan fydd plant yn edrych i'r chwith neu i'r dde.

Uchod mae enghraifft o siwdo lygatgroesedd. Mae llygaid dwfn, gyda myfyrdodau cymesur arferol o'r golau, ond mae'r llygad chwith yn edrych ychydig yn nes at y trwyn.

Isod ceir enghraifft o siwdo lygatgroesedd tua'r chwith. Gweld sut mae'r adlewyrchiad golau ar ymyl allanol kannwyll y llygad yn y llygad chwith (y llygad ar y dde yn y ffotograff) a chanol yn y llygad de.

Gall achosion eraill o siwdo lygatgroesedd fod yn bellter eang neu gul rhwng y llygaid, sychder amrannau (Ptosis), siâp y llygaid a gwahanol lliw iris (Heterochromia) er enghraifft.

A fydd fy mhlentyn yn tyfu allan o Siwdo lygatgroes?

Fel arfer ie. Wrth i blentyn dyfu bydd esgyrn ei wyneb, gan gynnwys y trwyn, yn ehangu ac yn lleihau plygiadau'r croen yn raddol. Bydd y newid hwn ym mhont y trwyn yn dadorchuddio rhan fewnol gwyn y llygad (sglera) gan wneud i'r iris (rhan liwgar) ymddangos yn fwy canolog. Fodd bynnag, mewn rhai achosion, mae'n bosibl y bydd gwahaniaethau rhwng y llygaid yn dal i arwain at ychydig o siwdo lygatgroesedd, megis lliw llygaid yn Heterochromia.

A fydd angen triniaeth ar fy mhlentyn?

Na, gan fod y llygaid yn gweithio fel arfer.

A fydd angen monitro fy mhlentyn?

Bydd. Mae'n bwysig i blant gael profion golwg rheolaidd gan fod eu llygaid yn dal i ddatblygu. Er na chanfuwyd unrhyw lygatgroesedd heddiw, wrth i blant ddechrau canolbwyntio llawer mwy, gall llygatgroesedd ddatblygu. Efallai y bydd eich Orthoptydd yn trefnu apwyntiad i gael ei adolygu yn yr ysbyty, neu efallai y cewch eich rhyddhau i ofal eich Optometrydd lleol am arsylwi parhaus.

**“Mae’r ddogfen hon ar gael yn Saesneg /
This document is available in English”.**